

**antidiskrimineringsbyrån
uppsala**

UTBILDNINGSKATALOG

GÅR DET ATT UTBILDA BORT DISKRIMINERING?

Det kan finnas många olika anledningar till att diskriminering sker och problem med diskriminering går inte alltid att utbilda bort. Kunskap om diskriminering, lagstiftning, normer och makt samt verktyg som motverkar ojämlikhet är däremot viktiga delar av ett långsiktigt arbete för att minska diskriminering i samhället.

Antidiskrimineringsbyrån Uppsala (ADU) erbjuder utbildningar inom olika områden med koppling till diskrimineringslagen och arbete med lika rättigheter. Våra utbildningar varvar kunskapspass med övningar och diskussion. Vi lägger stor vikt vid deltagaraktivitet och tid för att tänka tillsammans. Teoretiska perspektiv varvas med praktiska exempel från vårt arbete med diskrimineringsfrågor.

Våra utbildningar utgår från normkritiska perspektiv. Det innebär att frågor om diskriminering och kränkningar kopplas till normer och makt. Det innebär även att titta på hur olika normer och maktstrukturer samverkar (intersektionalitet).

Våra utbildningar ger kunskap om:

- diskriminering
- aktiva åtgärder mot diskriminering
- hat, hot och kränkningar på nätet
- lagstiftning
- arbete för lika rättigheter och likabehandling
- begränsande normer och normkritiska strategier
- ojämlika maktrelationer

BOKA EN UTBILDNING HOS OSS?

I den här katalogen kan du läsa mer om våra utbildningar. Varje utbildning utformas i dialog med beställaren. Det finns alltid möjlighet att anpassa upplägget efter olika förutsättningar och behov.

Om du är intresserad av att veta mer är du välkommen att höra av dig till oss.

Du kan maila oss på: adu@sensus.se eller ringa **018-661953**

Inför en utbildningsförfrågan kan det vara bra om du funderar på:

- Vad vill ni att deltagarna ska få med sig?
- Vad ni vill uppnå med utbildningen?
- Vilka tider och datum skulle fungera bra för er?
- Föredrar ni en workshop med möjlighet till diskussion, eller en föreläsning med fokus på kunskap?

VAD KOSTAR DET?

Kostnaden för våra utbildningar varierar beroende på hur mycket tid, antal deltagare, innehållet och antal ledare som behövs. Priset offereras inför varje enskild utbildningsinsats. Våra utbildningar är momsbefriade och faktureras efter genomförd utbildning. Omkostnader för resa, logi och material kan tillkomma.

FÖR ETT SAMHÄLLE DÄR ALLA FÅR PLATS!

Vill ni veta vad diskrimineringslagen innebär, lära er om arbete för lika rättigheter och aktiva åtgärder mot diskriminering eller diskutera normer, makt och eventuella risker i er organisation?

ADU erbjuder utbildningar och processledning inom områden som rör diskriminering och arbete med lika rättigheter, samt kortare informationsinsatser och studiebesök för arbetsliv, föreningar och skola.

Alla våra utbildningar är möjliga att få på engelska.

Våra utbildningar riktar sig till verksamheter som vill:

- förebygga diskriminering och kränkningar i den egna verksamheten
- främja en trygg arbets-, organisations-, eller skolmiljö
- få kunskap om diskriminering och risker
- få stöd i arbetet med aktiva åtgärder

1 VAD ÄR DISKRIMINERING?

Utbildningen ger grundläggande kunskap om diskriminering samt om hur individer och organisationer kan arbeta mot diskriminering.

UTBILDNINGEN GER:

- förståelse för vad diskriminering är
- kunskap om diskrimineringslagstiftningen
- praktiska exempel på hur diskriminering kan se ut
- statistik om diskriminering i Sverige
- kunskap om makt, normer och risker för diskriminering
- verktyg för att arbeta mot diskriminering i den egna verksamheten

TID: 2 - 8 timmar.

FORMAT:

föreläsning och/eller workshop med praktiska övningar.

MÅLGRUPP:

För den som vill få en fördjupad kunskap diskriminering.

2

UTBILDNING OM HÄRSKAR-, FRÄMJAR- OCH MOTSTÅNDSTEKNIKER

Utbildning som ger grundläggande kunskap om härskar-, främjar- och motståndstekniker samt relaterar detta till den aktuella verksamheten.

UTBILDNINGEN GER:

- kunskap om härskar-, främjar- och motståndstekniker
- kunskap om makt, normer och risker
- möjligheten att diskutera på vilket sätt kunskap om härskartekniker kan vara relevant för er verksamhet

TID:

2 - 6 timmar.

FORMAT:

Föreläsning eller workshop.

MÅLGRUPP:

För den som vill fördjupa sin förståelse för trakasserier, kränkningar och ojämlika maktrelationer.

3

INFORMATIONSSINSATSER OCH STUDIEBESÖK

Under ett kortare informationstillfälle informerar ADU om arbetet mot diskriminering.

INSATSEN GER:

- kunskap om diskrimineringslagen
- kunskap om aktiva åtgärder
- kunskap om hur en diskrimineringsbyrå arbetar

TID:

1 timme.

FORMAT:

Informationsinsats eller studiebesök i våra lokaler.

MÅLGRUPP:

Föreningar, skolor och arbetsplatser.

4 AKTIVA ÅTGÄRDER I ARBETSLIVET

ADU:s utbildningar om aktiva åtgärder mot diskriminering i arbetslivet utgår från arbetsgivarens ansvar för att främja allas lika rättigheter samt att förebygga diskriminering och kränkningar.

INSATSERNA GER:

- handledning i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering och för lika rättigheter
- kunskap om chefers och ledningsgruppers roll i uppdraget med aktiva åtgärder
- kunskap om diskrimineringslagen och de nya reglerna om aktiva åtgärder
- kunskap om fackets ansvar i arbetet med att förebygga och motverka diskriminering
- kunskap om likvärdigt bemötande - till exempel inom socialtjänst eller hälso- och sjukvård
- kunskap om normkritiska perspektiv i arbetet med lika rättigheter
- metoder för arbete mot kränkningar, trakasserier och sexuella trakasserier
- verktyg för att undersöka risker för diskriminering
- verktyg och metoder för att främja lika rättigheter i olika verksamheter

TID:

2 - 8 timmar.

FORMAT:

Föreläsning, workshop eller återkommande handledningstillfällen.

MÅLGRUPP:

Ledningsgrupp, HR, arbetstagare och fackliga representanter.

5

LIKA RÄTTIGHETER I CIVILSAMHÄLLET OCH FÖRENINGSLIVET

Utbildning som ger kunskap och möjlighet att reflektera kring hur ideella organisationer kan arbeta för att motverka diskriminering och kränkande behandling i den egna verksamheten.

UTBILDNINGEN GER:

- förslag på hur organisationer kan arbeta för att förebygga diskriminering, kränkningar och trakasserier
- handledning i att planera arbetet med lika rättigheter
- kunskap om diskrimineringslagstiftningen
- kunskap om normkritiska perspektiv i arbetet för lika rättigheter

TID:

2 - 8 timmar.

FORMAT:

Föreläsning, workshop eller flera handledningstillfällen.

MÅLGRUPP:

Styrelse, medlemmar eller personal i ideella organisationer.

6

LIKA RÄTTIGHETER I FÖRSKOLA & SKOLA

ADU erbjuder utbildning till förskolor och skolor som vill utveckla sitt arbete med antidiskriminering och aktiva åtgärder. Utbildningarna utgår från lagen och erbjuder stöd i arbetet med att främja alla barns och elevers lika rättigheter samt att förebygga diskriminering och kränkningar.

INSATSEN GER:

- kunskap om diskrimineringslagens och skollagens krav
- handledning i arbetet med aktiva åtgärder
- utrymme att tänka tillsammans
- stöd i att utveckla normkritiska perspektiv i det praktiska arbetet
- verktyg för praktiskt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

TID:

2 - 8 timmar. Ett eller flera tillfällen.

FORMAT:

Föreläsning, workshop eller återkommande handledningstillfällen.

MÅLGRUPP:

Skolans/förskolans personal.

För mer information om hur skolor och förskolor kan få stöd att arbeta praktiskt och systematiskt med lika rättigheter, se även PraLin-processerna på följande sidor.

FÖR EN TRYGG MILJÖ I SKOLAN!

Hur kan skolan arbeta för att främja alla elevers lika rättigheter?

Varför är det viktigt att arbeta med normkritiska perspektiv för att motverka kränkningar?

PraLin – praktiskt likabehandlingsarbete i skolan – är en arbetsprocess för att stötta skolors arbete för alla elevers lika rättigheter och möjligheter i skolan.

PraLin riktar sig till grundskolor och gymnasieskolor som vill:

- främja en trygg skolmiljö
- få kunskap om aktuell lagstiftning
- involvera hela skolan i arbetet med aktiva åtgärder
- undersöka verksamheten för att hitta var det finns risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- få stöd i att analysera resultaten och lösa problemen som kommer fram
- följa upp arbetet

PraLin var ett treårigt arvsfondsprojekt som drevs av DU (Diskrimineringsbyrån Uppsala som verkade mellan 2005-2015). Projektet pågick 2010-2012 och genomfördes i samarbete med ett tiotal grund- och gymnasieskolor.

7

PRALIN I SKOLAN- PROCESSEN

PraLin är en processledning för skolor som vill få stöd i att planera och genomföra arbete med alla elevers lika rättigheter. Arbetet involverar hela skolan. Målet med PraLin är att skolan får verktyg att arbeta systematiskt, praktiskt och normkritiskt med aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

PROCESSENS OLIKA DELAR BESTÅR AV:

- personalutbildning och processledning för arbetet med elever
- processledning utifrån lagens riktlinjer för aktiva åtgärder
- normkritiska perspektiv på makt och risker i verksamheten
- stöd i att utforma målinriktat arbete och aktivitetsplan

TID:

5 träffar på 4 timmar för utbildning, samt tid för personalen att genomföra undersökning tillsammans med elever.

MÅLGRUPP:

All personal som arbetar på skolan.

ALLA BARN HAR RÄTT TILL EN TRYGG MILJÖ I FÖRSKOLAN!

PraLin – praktiskt likabehandlingsarbete i förskolan – är en arbetsprocess för att ge förskolor stöd i arbetet för alla barns lika rättigheter.

PraLin riktar sig till förskolor som vill:

- främja en trygg förskolemiljö
- få kunskap om aktuell lagstiftning
- involvera hela förskolan i praktiskt och normkritiskt arbete med lika rättigheter
- undersöka var i verksamheten det finns risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- få stöd i att analysera resultaten och lösa problemen som kommer fram
- följa upp arbetet

PraLin i förskolan var ett treårigt arvsfondsprojekt som drevs av DU (Diskrimineringsbyrån Uppsala som verkade mellan 2005-2015). PraLin i förskolan utvecklade verktyg för praktiskt och normkritiskt arbete med lika rättigheter. Projektet pågick 2013-2015 och genomfördes i samarbete med ett tiotal förskolor.

8

PRALIN I FÖRSKOLAN – PROCESSEN

PraLin i förskolan är en processinriktad utbildning för förskolor. Processen ger personal en djupare förståelse för vad lika rättigheter innebär och är ett stöd i att förankra jämlikhet i det dagliga arbetet på förskolan. Med stöd av PraLin undersöks hur normer och makt kan ligga till grund för diskriminering och kränkande behandling. PraLin erbjuder verktyg att arbeta med alla diskrimineringsgrunder samt andra kategorier som klass och kroppsstorlek.

PROCESSENS OLIKA DELAR BESTÅR AV:

- personalutbildning i:
  - normkritiska perspektiv
  - likabehandlingsuppdraget
  - möte med vårdnadshavare/närstående vuxna
  - handledning i främjande & förebyggande verktyg
  - handledning i att formulera mål & aktiviteter
  - handledning i uppföljning & utvärdering
- verktygsboken Tänka tillsammans: verktygbok för normkritik och likabehandling i förskolan
- verktyg för att arbeta med barns delaktighet

TID:

- minst 5 träffar på 4 timmar för utbildning samt tid för personalen att arbeta självständigt med undersökningar och främjande insatser under processledningens gång

MÅLGRUPP:

- All personal som arbetar på förskolan.

9 MATERIAL, BÖCKER & SKRIFTER

PRALINHANDBOKEN: för skolor

PraLin handboken ger kunskap och verktyg för arbetet med PraLin processen. Boken säljs i samband med genomförandet av PraLin. Handboken kan även köpas som referensexemplar för skolor som vill få inspiration till sitt likabehandlingsarbete. Obs ny utgåva lanseras i juni 2018!

Tänka tillsammans: verktygsbok för normkritik och likabehandling i förskolan. 150kr

Verktygsboken ger ett praktiskt stöd för förskolors likabehandlingsarbete och grundläggande kunskap om normkritiska perspektiv. Tänka tillsammans bjuder in till ett gemensamt arbete för hela förskolan. Här finns förslag på arbetssätt och konkreta verktyg som är utvecklade och testade i samarbete med personal i förskolan. Alla bokens verktyg kan användas för att få syn på normer i verksamheten och samtidigt ingå i ett systematiskt likabehandlingsarbete.

PraLin: Likabehandling och normkritik i förskolan 50kr Inspirationsskrift i tidskriftsformat från projektet PraLin i förskolan.

Agera mot näthat 50kr Riktat sig till organisationer som möter unga och grupper som riskerar att utsättas för näthat.

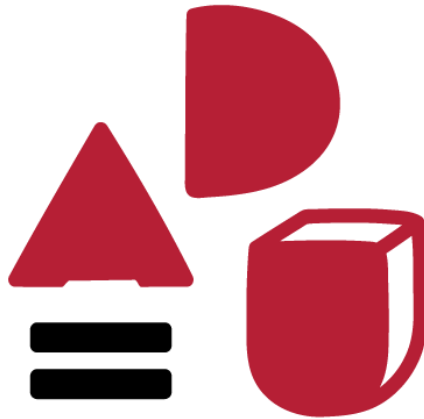
Företag mot näthat 50kr Vänder sig till företag och ger stöd i arbetet mot näthat.

Nätaktivistboken 50kr Riktat sig till ungdomar som vill agera mot hat, hot och kränkningar online. (finns enbart som pdf)

Näthat i skolan 50kr Vänder sig till skolor som vill ha stöd och i sitt arbete mot näthat.

AGERA utan att diskriminera: en handbok mot diskriminering 50kr En handbok för dig som vill kunna agera för att motverka och förebygga diskriminering och hatbrott.

Beställningar görs via adu@sensus.se Fraktkostnad tillkommer.

antidiskrimineringsbyrån uppsala

Antidiskrimineringsbyrån Uppsala (ADU) är en ideell antidiskrimineringsverksamhet. Sensus Svealand är ADUs huvudman. ADU arbetar med att förebygga diskriminering i samhället utifrån samtliga diskrimineringsgrunder och samhällsområden som är skyddade enligt lag.

I praktiken gör vi det genom:

1. kostnadsfri rådgivning, stöd och medling i diskrimineringsärenden
2. information, utbildning och opinionsbildning.

Välkommen att kontakta oss!

Västra Ågatan 16

753 09 Uppsala

018-661950 (vxl)

adu@sensus.se

www.sensus.se/adu